

XV WOJEWÓDZKI KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW DOTYCHCZASOWYCH GIMNAZJÓW ORAZ KLAS
DOTYCHCZASOWYCH GIMNAZJÓW PROWADZONYCH W SZKOŁACH INNEGO
TYPU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2017/2018

ETAP III – WOJEWÓDZKI

08.03.2018 r.

Kod pracy ucznia

Suma uzyskanych punktów

Czas pracy: 90 minut

Liczba punktów możliwych do zdobycia: 56

Wskazówki dla uczestnika:

- 1. W wyznaczonym miejscu wpisz swój kod.**
- 2. Arkusz liczy 14 stron. Sprawdź czy jest kompletny. Jeśli zauważysz braki, zgłoś je Komisji.**
- 3. Test zawiera 24 pytania, na którego rozwiązanie masz 90 min. Możesz uzyskać za nie maksymalnie 56 punktów.**
- 4. Czytaj uważnie wszystkie polecenia i teksty.**
- 5. Odpowiedzi zapisuj czytelnie.**
- 6. W przypadku podania błędnej odpowiedzi przekreśl ją wyraźnie.**

Życzymy powodzenia!

Organizatorzy

W czerwcu 1862 roku utworzony został Komitet Centralny Narodowy - kierowniczy organ przygotowujący powstanie narodowe. Wymień trzech spośród jego członków podając ich imiona i nazwiska.

B.....

C.....

Poniższa mapa przedstawia trasę kampanii jednego z oddziałów powstańczych 1863 roku. Przeanalizuj jej treść zwracając uwagę na miejsca stoczonych bitew. Na podstawie zawartych na mapie informacji podaj imię i nazwisko dowódcy tego oddziału.

Zadanie 3. (0-2pkt.)

Przyporządkuj tekstom odpowiednie nazwy orientacji politycznych i prądów ideowych. Wpisz literę we właściwy wiersz tabeli.

Tekst 1. Fragment programu politycznego Jak wszędzie, tak i u nas rozwija się coraz większe uzależnienie mas pracujących od garstki swoich i obcych wyzyskiwaczy. Wywłaszczenie masy włosciańskiej, skoncentrowanie w miastach mas proletariatu, zdziesiątkowanie tak zwanej klasy średniej, są u nas zjawiskami z życia codziennego, towarzyszącymi nowemu ukształtowaniu się sił wytwórczych kraju.	
Tekst 2. Fragment artykułu prasowego Państwo jako stróż naturalnego porządku oraz naturalnych praw jednostek może wkraczać w sferę tych stosunków jedynie w dwóch przypadkach. Kiedy jednostki same zwrócą się do władzy z prośbą o interwencję, bądź w sytuacji zakłócenia publicznego ładu.	

Orientacje polityczne i prądy ideowe

A. Socjaliści	D. Nacjoniści	G. Czartyści
B. Ludowcy	E. Anarchiści	H. Liberalowie
C. Lojaliści	F. Syndykaliści	I. Syjoności

Zadanie 4. (0-3pkt.)

Zapoznaj się z poniższymi źródłami i uzupełnij tabelkę wskazując na zdania prawdziwe i fałszywe.

Źródło 1. *Preliminaria pokojowe* [...] [fragment]

Villafranca, dnia 11 VII 1859 r.

Pomiędzy Jego Cesarską Mością Cesarzem Francuzów a Jego Cesarską Mością Cesarzem Austrii ułożone zostało co następuje: Obaj monarchowie popierać będą utworzenie konfederacji włoskiej. [...] Cesarz Austrii odstępuje Cesarzowi Francuzów swoich praw do Lombardii [...]. Cesarz Francuzów przekaze terytorium odstąpione Królowi Sardynii.

Wenecja tworzyć będzie część konfederacji włoskiej, pozostając własnością koronną Cesarza Austrii.

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, Warszawa 1960, nr 36, s. 27–28.

Źródło 2. Rysunek. John Tenniel, *Prawa noga wreszcie w bucie*, opublikowany w brytyjskim tygodniku satyrycznym *Punch* w listopadzie 1860 r.

Napis na bucie: *Italia*

Napisy pod rysunkiem:

Prawa noga wreszcie w bucie.

Garibaldi: Jeśli dalej się nie uda, spróbuj nieco więcej prochu, Panie.

Które z poniższych zdań dotyczących źródeł 1. i 2. jest prawdziwe, a które fałszywe? Wstaw X w odpowiednie miejsca w tabeli.

Lp.	Zdanie	Prawda	Falsz
1.	Monarcha przedstawiony w źródle 2. był jednym z sygnatariuszy układu cytowanego w źródle 1.		
2.	Decyzje, o których mowa w źródle 1., oraz słowa Garibaldiego [źródło 2.] dotyczą tego samego etapu procesu jednoczenia Włoch.		
3.	Z treści obu źródeł wynika, że jednoczenie Włoch nie zostało jeszcze zakończone.		

Zadanie 5. (0-1pkt.)

Zapoznaj się z treścią ilustracji przedstawiającej obligację pożyczki narodowej i odpowiedz na pytanie.

W jakim celu ustanowiona została pożyczka potwierdzona dokumentem przedstawionym na ilustracji.
Uzasadnij swoją odpowiedź odwołując się do lustracji !

CEL.....

.....

UZASADNIENIE.....

.....

Zadanie 6. (0-2pkt.)

Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na pytania.

Adres Sejmu Galicyjskiego do cesarza z 10 grudnia 1866 roku.

Czerpiemy też Najmiłościwszy Panie! We własnym już, a głębokim przekonaniu, tę podnoszącą serca wiarę, że w moc opatrznościowego przeznaczenia w wiedzona dziejów koniecznością – Austria – aby być i silniej niż kiedy zakwitnąć, będzie w wewnętrznym swym ustroju najmocniejszym wyrazem poszanowanej wolności, a na zewnątrz tarczą cywilizacji Zachodu, praw narodowości, ludzkości i sprawiedliwości. Świadomość własnego dobra i sumienie innych narodów, chrześcijańsko-cywilizacyjną myślą przejętych, nie dozwoli aby Austria w pełnieniu tego posłannictwa stała odosobnioną.

Takie posłannictwo było udziałem naszym na długie wieki. Bez obawy więc odstępstwa od myśli naszej narodowej, z wiarą w posłannictwo Austrii i z ufnością w stanowczość zmian, które Twoje Monarsze słowo jako niezmienny zamiar wyrzekło, z głębi serc naszych oznajmiamy, że przy Tobie Najjaśniejszy Panie stoimy i stać chcemy.

6.1. Podaj stosowaną w historiografii nazwę postawy wobec zaborców reprezentowaną przez autorów powyższego adresu.

.....

6.2. Jak nazywał się cesarz do którego Sejm Galicyjski wystosował powyższy dokument?

.....

Zadanie 7. (0-2pkt.)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst i odpowiedz na pytania.

Odtąd nie ma ani Strzelców, ani Drużyniaków. Wszyscy, co tu jesteście zebrani, jesteście żołnierzami polskimi. Znoszę wszelkie odznaki specjalnych grup. Jedynym waszym znakiem jest odtąd orzeł biały. Dopóki jednak nowy znaczek nie zostanie wam rozdany, rozkazuję, abyście zamienili ze sobą wasze dawne oznaki, jako symbol zupełnej zgody i braterstwa, jakie muszą wśród żołnierzy polskich panować. Niech Strzelcy przypną do czapek blachy Drużyniaków, a oddadzą im swoje orzelki. Wkrótce może pójdziecie na pola bitew, gdzie, mam nadzieję, zniknie najlżejszy nawet cień różnicy między wami.

Żołnierze!... Spotkał was ten zaszczyt niezmierny, że pierwsi pójdziecie do Królestwa i przestąpicie granicę rosyjskiego zaboru, jako czołowa kolumna wojska polskiego, idącego walczyć za oswobodzenie ojczyzny. Wszyscy jesteście równi wobec ofiar, jakie ponieść macie. Wszyscy jesteście żołnierzami. Nie naznaczam szarż, każę tylko doświadczyć wśród was pełnić funkcje dowódców. Szarże uzyskacie w bitwach. Każdy z was może zostać oficerem, jak również każdy oficer może znów zejść do szeregowców, czego oby nie było... Patrzę na was, jako na kadry, z których rozwinąć się ma przyszła armia polska, i pozdrawiam was, jako pierwszą kadrową kompanię.

7.1. Podaj imię i nazwisko autora powyższego rozkazu.

.....

7.2. Gdzie (podaj miasto) i kiedy (podaj datę dzienną wydarzenia) został wydany powyższy rozkaz.

.....

Zadanie 8. (0-8pkt.)

Do zamieszczonych poniżej nazwisk odkrywców przyporządkuj związane z nimi wynalazki i odkrycia dopisując odpowiednie litery.

Maria Skłodowska.....

Karol Darwin.....

Henryk Herz.....

Ignacy Łukasiewicz.....

Alfred Nobel.....

Thomas Edison.....

Aleksander Graham Bell.....

Karol Olszewski.....

A – SKROPLENIE POWIETRZA / B – DYNAMIT / C – TELEFON /
D – PIERWIASTEK RAD / E – ŻARÓWKA / F – TEORIA EWOLUCJI GATUNKÓW /
G – LAMPA NAFTOWA / H - RADIOSTACJA

Zadanie 9. (0-1pkt.)

Poniższa ilustracja przedstawia pieczęć Rządu Narodowego z okresu powstania 1863 roku.

Wyjaśnij symbolikę trzech elementów znajdujących się na tarczy herbowej.

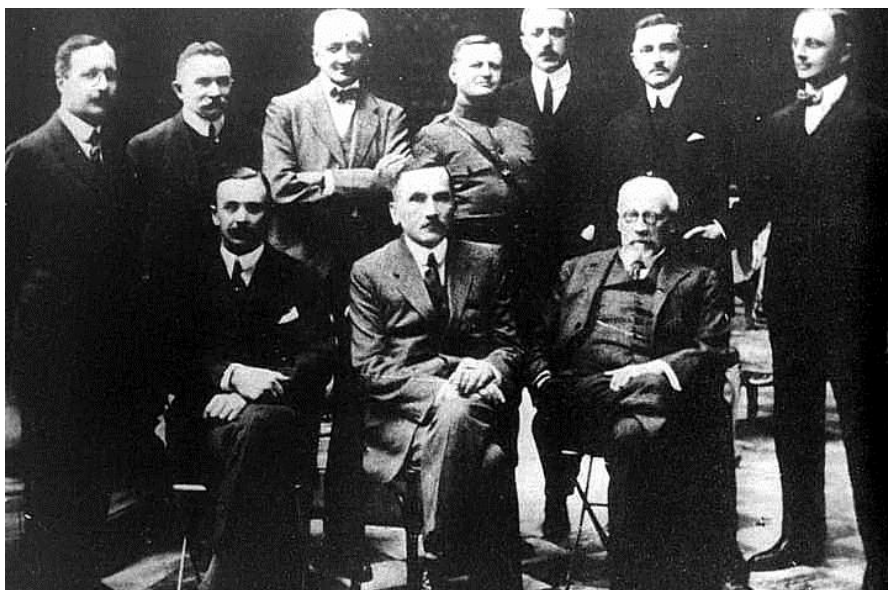
Wyjaśnienie:

.....

.....

Zadanie 10. (0-2pkt.)

Poniższa ilustracja przedstawia członków Komitetu Narodowego Polskiego utworzonego 15 sierpnia 1917 roku. W centralnej części fotografii znajduje się jego założyciel. Podaj jego imię i nazwisko oraz nazwę miejscowości w której KNP został założony.

Założyciel.....Miejsce założenia KNP.....

Zadanie 11. (0-3pkt.)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst i odpowiedz na pytania

My Wilhelm, z Bożej łaski król pruski, skoro niemieccy książęta i Wolne Miasta wystosowały do Nas jednomyślne wezwanie, abyśmy spoczywającą od przeszło 60 lat cesarską godność niemiecką wznowili i przyjęli, i skoro w konstytucji Związku Niemieckiego odpowiednie postanowienia zostały przewidziane, przeto niniejszym ogłaszamy, że uznaliśmy za obowiązek względem wspólnej Ojczyzny pójść za tym wezwaniem związkowych niemieckich książąt i Miast i przyjąć godność cesarską.

W myśl tego My i Nasi Następcy na tronie pruskim będziemy odtąd we wszystkich Naszych stosunkach i sprawach państwa niemieckiego nosili tytuł cesarski, a w Bogu Nasza nadzieja, że danym będzie narodowi niemieckiemu Ojczyznę pod znakiem jej dawnej świetności poprowadzić ku błogiej przyszłości. Godność cesarską przyjmujemy w poczuciu obowiązku, aby z niemiecką wiernością praw państwa i jego członków chronić, pokoju strzec, niezawisłości Niemiec, opartej na zjednoczonej sile ich ludu bronić.

Przyjmujemy ją w nadziei, że ludowi niemieckiemu zapewnionym będzie owoce swych zaciętych i ofiarnych walk zbierać wśród trwałego pokoju i w granicach, które Ojczyźnie dają takie zabezpieczenie przeciw nowym napaściom Francji, jakiego od wieku nie miała. Oby Nam i Naszym na tronie cesarskim Następcom użyczył Bóg, abyśmy po wsze czasy byli pomnożycielami państwa niemieckiego, jednakowoż nie wojennymi podbojami, lecz dobrami i darami pokoju w dziedzinie narodowego dobrobytu, wolności i oświaty.

W jakich okolicznościach proklamowana została powyższa deklaracja? Wskaż na czas i miejsce jej wygłoszenia oraz wydarzenia, które pozwoliły na jej ogłoszenie i wprowadzenie w życie.

.....

Zadanie 12. (0-3pkt.)

Do poniższych cytatów dopisz autorów

Źródło A

Jestem Polakiem – to słowo w głębszym rozumieniu wiele znaczy. Jestem nim nie dlatego tylko, że mówię po polsku, że inni mówiący tym samym językiem są mi duchowo bliżsi i bardziej dla mnie zrozumiali, że pewne moje osobiste sprawy łączą mnie bliżej z nimi, niż z obcymi, ale także dlatego, że obok sfery życia osobistego, indywidualnego znam zbiorowe życie narodu, którego jestem częścią, że obok swoich spraw i interesów osobistych znam sprawy narodowe, interesy Polski, jako całości, interesy najwyższe, dla których należy poświęcić to, czego dla osobistych spraw poświęcić nie wolno.

.....

Źródło B

Kielce są wyjątkowo drogie myślom i wspomnieniom wielkiej części legionistów, bo tu był pierwszy pocałunek wojny, bo to był pierwszy krok do awantur naszych girlandy.

.....

Źródło C

Trzeba jednak abyście wiedzieli, dla dobra samych Polaków, że Polska powinna pozostać na zawsze złączona z wielką rodziną cesarzy rosyjskich. Wiercie Panowie, że jestem ożywiony najlepszymi chęciami, ale waszą jest rzeczą ułatwić mi moje zadanie i dlatego raz jeszcze powtarzam to wam Panowie: żadnych marzeń, żadnych marzeń!

.....

Zadanie 13. (0-2pkt.)

Jak nazywa się formacja wojskowa przedstawiona na poniższych ilustracjach? Kto był jej założycielem (podaj imię i nazwisko)

formacja.....imię i nazwisko założyciela.....

Zadanie 14. (0-1pkt.)

Pod jakim pseudonimem ukrywał się ostatni dyktator powstania styczniowego Romuald Traugutt? Wskaż poprawną odpowiedź.

A Franciszek Rębajło

C Michał Czarnecki

E Edmund Weiss

B Andrzej Szwarz

D Karol Czajkowski

F Edmund Majewski

Zadanie 15. (0-2pkt.)

Poniżej przedstawione zostały opisy programów polskich środowisk politycznych z XIX wieku. Dopisz nazwy obozów politycznych do prezentowanych poniżej poglądów.

Źródło 1

Członkowie organizacji głosili skrajnie lewicowe, społeczno-polityczne poglądy, łączone z hasłami religijno-mistycznymi. Uznawali oni religię jako blekot czyli środek odurzający umożliwiający kontrolę nad ludem. Żądali przejęcia przez lud całej ziemi i środków produkcji, zniesienia własności i przywilejów, wprowadzenia wspólnoty majątkowej, odrzucali propagowane przez TDP uwłaszczenie chłopów. Chcieli wyzwolenia Polski poprzez walkę zbrojną ludu. Widzieli Polskę w przedrozbiorowych granicach.

Nazwa środowiska politycznego

Źródło 2

Byli przeciwko tendencyjnemu przekształcaniu dziejów Polski, uważali, że przyczyn jej upadku trzeba szukać w jej błędach, a te należy dobrze poznać. Narodowi mówić więc całą o nich prawdę, choćby najbardziej gorzką. Zmierzali do rozszerzenia praw narodowych w Galicji przy zachowaniu lojalności wobec Austrii. Dominowali w Kole Polskim w austriackiej Radzie Państwa. Upatrywali w powstaniach narodowych i konspiracji przyczynę największych klęsk półwiecza. Wzywali do współpracy z zaborcą. Zwalczali tendencje rewolucyjne, godząc się na powolną, kontrolowaną przez elitę ewolucję społeczno-polityczną. Z obawą patrzyli na emancypację polityczną chłopstwa i robotników fabrycznych.

Nazwa środowiska politycznego.....

Zadanie 16. (0-1pkt.)

Przeczytaj poniższy fragment opracowania historycznego i odpowiedz na pytanie.

Właściciele fabryk w Anglii długo uważali, że ich sprzęt jest lepszy od każdego produkowanego gdzie indziej i przez wiele lat mieli całkowitą rację. Pierwsze ziarno wątpliwości zostało zasiane podczas Wielkiej Wystawy w 1851 roku. Kiedy Cyrus McCormick¹ zaprezentował tam swoją żniwiarkę, londyński „Times” początkowo ją wyśmiał, ale kiedy została zademonstrowana, zdobyła nagrodę, a „Times” przeproszał. Przykłady amerykańskiej myśli technicznej tak zaimponowały Brytyjczykom, że w 1853 roku liderzy przemysłu brytyjskiego wystali znanego inżyniera i producenta urządzeń mechanicznych, Josepha Whithwortha, do Stanów Zjednoczonych [...]. Donosił [on, że] „robotnik wita wszystkie mechaniczne nowości z entuzjazmem, ponieważ dzięki swej wiedzy potrafi docenić ich wagę i znaczenie, jak na przykład fakt, że uwalniają go od harówki, jaką jest praca niewykwalifikowanej siły roboczej”. [...] Whithworth przemawiał z pozycji człowieka wyraźnie zainteresowanego mechanizacją na większą skalę. Maszyny były jego życiem, projektował je i konstruował. Im więcej maszyn kupili pracodawcy, tym był szczęśliwszy. Ale w Anglii, chociaż dalekowzroczni pracodawcy chcieli wyposażać swoje fabryki w najnowsze urządzenia, pracownicy wcale tego nie chcieli i przeciwko temu walczyli.

¹ Cyrus McCormick – amerykański konstruktor i wynalazca maszyn rolniczych.

16.1 Wyjaśnij, w jaki sposób – zdaniem autora tekstu – postawa robotników mogła wpłynąć na postęp techniczny w przemyśle brytyjskim i amerykańskim w połowie XIX w.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0-1pkt.)

Poniższa ilustracja przedstawia niemiecki samolot myśliwski z I wojny światowej – Fokker Dr.1.

Podaj imię i nazwisko niemieckiego asa lotnictwa, najsłynniejszego pilota myśliwskiego nazywanego podczas wojny „czerwony baron”

imię i nazwisko

Zadanie 18. (0-1pkt.)

Poniższa ilustracja przedstawia żołnierzy brytyjskich i niemieckich podczas działań wojennych w I wojnie światowej. Podaj nazwę określającą charakter działań wojenny na froncie zachodnim, którą obrazują fotografie

.....

Zadanie 19. (0-3pkt.)

Zaznacz poprawną kolejność wydarzeń

19.1 Bitwy powstania listopadowego

- A) bitwa pod Olszynką Grochowską, bitwa pod Stoczkiem, bitwa pod Iganiami, Bitwa pod Ostrołęką
- B) bitwa pod Stoczkiem, bitwa pod Iganiami, bitwa pod Olszynką Grochowską, bitwa pod Ostrołęką
- C) bitwa pod Stoczkiem, bitwa pod Olszynką Grochowską, bitwa pod Iganiami, bitwa pod Ostrołęką

19.2 Konflikty kolonialne

- A) powstanie sipajów, powstanie Mahdiego, I wojna opiumowa, powstanie bokserów
- B) I wojna opiumowa, powstanie sipajów, powstanie Mahdiego, powstanie bokserów
- C) powstanie Mahdiego, powstanie sipajów, I wojna opiumowa, powstanie bokserów

19.3 Rewolucje i przewroty

- A) powstanie dekabrystów, powstanie krakowskie, rewolucja lipcowa, powstanie listopadowe
- B) rewolucja lipcowa, powstanie dekabrystów, powstanie krakowskie, powstanie listopadowe
- C) powstanie dekabrystów, rewolucja lipcowa, powstanie listopadowe, powstanie krakowskie

Zadanie 20. (0-8pkt.)

Poniższe postacie przyporządkuj do obozu białych lub czerwonych wpisując przy ich nazwiskach litery B – Biali lub C – Czerwoni.

1. Leopold Kronenberg	5. Andrzej Artur Zamojski.....
2. Ludwik Mierosławski.....	6. Bronisław Szwarce.....
3. Agaton Giller.....	7. Karol Majewski.....
4. Zygmunt Padlewski	8. Edward Jürgens.....

Zadanie 21. (0-1pkt.)

Obraz Wojciecha Kossaka przedstawia bohaterską obronę Woli w 1831 roku. Podaj imię i nazwisko generała przedstawionego na ilustracji.

.....

Zadanie 22. (0-1pkt.)

Ilustracja przedstawia prototyp opracowanej w latach 1829/1830 lokomotywy „The Rocket” znajdujący się obecnie w Muzeum Nauki w Londynie. Wynalazek ten pozwolił na osiągnięcie rekordowej wówczas prędkości dla pojazdów kolejowych (48 km/h) Odpowiedz na pytanie.

Kto był wynalazcą lokomotywy „The Rocket”?
(podaj imię i nazwisko)

.....

Zadanie 23. (0-2pkt.)

W 1817 roku z inicjatywy studentów Uniwersytetu Wileńskiego powstało Towarzystwo Filomatów. Ogółem Towarzystwo liczyło dwudziestu członków. Wymień imiona i nazwiska dwóch z nich.

.....

Zadanie 24. (0-2pkt.)

Jak nazywały się poniżej opisane XIX wieczne ruchy społeczne?

A) był to masowy i radykalny ruch polityczny istniejący na przestrzeni lat 1836-49 w Wielkiej Brytanii, który zmierzał do wprowadzenia demokratycznych zmian w systemie wyborczym oraz poprawy sytuacji ekonomicznej robotników.

.....

B) Ruch aktywistyczny działający w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych walczący o prawa wyborcze dla kobiet w końcu XIX i na początku XX wieku, zwłaszcza przed rozpoczęciem I wojny światowej. W szczególności nazywano tak członkinie założonej w roku 1903 w Wielkiej Brytanii organizacji Women's Social and Political Union. Celem ruchu było przyznanie pełnych lub częściowych praw wyborczych kobietom. Ruch był częścią pierwszej fali feminizmu, która kończy się wraz z realizacją postulatów.

.....